

DET POSTOMDELTE

FAGBLAD FOR FORENINGEN AF DANSKE SCENEINSTRUKTØRER

Nr. 67 - juni 2014

Udgiver:
Danske Scenestruktører
Nørre Voldgade 12 2.th.
1358 København K
Tlf. 33 33 08 88
www.stagedirectors.dk
email: info@stagedirectors.dk

Deadline næste nummer:
1. september 2014

Redaktion:
Inger Birkestrøm Juul, FDS
Kamilla Bach Mortensen, FDS
Fie Nørman Johansson, FDD
Rasmus Malling Skov Jeppesen, FDD
Steen Madsen

Layout:
Jakob Brandt- Pedersen

Forside
Inspired by Bullshit: "NV(V)IVD"
Iscenesættelse: Emil Christiansen & Andrea Lindeneg
Foto: Steen Madsen
På foto: Kim Steen og Christian Gade Bjerrum

Kære medlemmer

Umiddelbart efter sommerferien, er der deadline på den adressebog vi udgiver i fællesskab med de andre scenekunstforbund.

I den anledning er der to spørgsmål:

Skal vi fortsætte med at udgive denne trykte oversigt eller skal vi fremover udelukkende benytte internettet til formidling af adresser?

Er dine kontaktoplysninger korrekte? Vi får til stadighed post retur og der er tilsyneladende en lille håndfuld der ikke benytter e-post. Rigtig meget kommunikation foregår i dag digitalt, så tjek om vi er opdaterede.

Dette gøres enklest ved at besøge www.stagedirectors.dk og se hvad der står under **MEDLEMMER**.

Er der rettelser, så kontakt sekretariatet.

Bådteatret: "Testamentet"
Instruktion: Rolf Heim
Foto: Charlotte Hammer

På generalforsamlingen 23. marts var et væsentligt emne under eventuelt, hvordan man skaber ejerskab og synlighed for en lille forening som vores. Der kom en række interessante overvejelser på bordet som bestyrelsen vil gå videre med.

Generalforsamlingen 2014 var igen yderst vellykket, forstået på den måde at alle tilbagemeldinger indikerer, at de forskellige arbejdsopgaver der knytter sig til brancheforeningen og rettighedsforvaltningen, bliver løst yderst tilfredsstillende og økonomien er sund. Jeg kunne godt ønske mig et bedre fremmøde på generalforsamlingen, men det er jo også en kendt sag, at når tingene fungerer, er der sjovere ting at bruge sin frieftermiddag på, end at gå til generalforsamling.

Ikke desto mindre har bestyrelsen besluttet at forsøge at skabe initiativer omkring næste års generalforsamling, så flere bliver inspireret til at møde op.

Og så er der bestyrelsen; her var der genvalg til samtlige medlemmer, der alle meget gerne vil være med til at fortsætte de projekter der er blevet sat i gang i det forløbne år. Vi er, når vi selv skal sige det, et rigtig godt varieret hold og vi glæder os til at fortsætte samarbejdet. Foreningen var i april medarrangør på et internationalt arrangement under April festivalen i Holstebro. Læs mere om dette inde i bladet.

Og om et øjeblik er vi midt i Cph. Stage og i den anledning inviterer bestyrelsen medlemmer og kollegaer på en drink på Promenaden – hold øje med jeres mailboks for yderligere oplysninger om dette.

Det helt store initiativ må siges at være en instruktørrejse til Berlin i oktober. Responsen på den udsendte mail har været overvældende og vi glæder os til at arbejde videre med planerne.

I sekretariatet har Cæcilie Nordgreen valgt at gå på pension, vi kommer til at savne hendes store viden og engagement. Bestyrelsen har besluttet at knytte ekstern juridisk bistand til sekretariatet, så opbakningen til medlemmerne ikke forringes.

Og nu vil jeg så glæde mig til at se og gense en masse god scenekunst under Cph. Stage, vi ses forhåbentlig!

*Rigtig god sommer til jer alle!
Christoffer Berdal*

KÆRLIGHED OG TÅLMODIGHED

EN SAMTALE MED LASSE BO HANDBERG, TEATERDIREKTØR - MUNGO PARK, KOLDING

Location for mødet er en venlig café i Odense: Cockoos Nest - med udendørs servering under et smukt træ, denne formiddag lyssat i en smuk solstribe. - LASSE BO HANDBERG bor i Svendborg, er Teaterdirektør i MUNGO PARK KOLDING, Bestyrelsesformand for Teater Momentum i Odense - og mere endnu - skal det vise sig. - En person mødt fra ryggen, hilser den ankomende med et venligt smil og efterfølgende breder sig en smuk, rolig udredning og periodisk eftertænksomhed ud i beskrivelser, overvejelser og visioner om/for Mungo Park Kolding i særdeleshed og flere andre felter også.

- Ja, hvad er det med MUNGO PARK, som både findes i Kolding og Allerød !?! "De to teatre er at sammenligne med søstre: samme forældre, samme værdier. Man mødes, hylder og hjælper hinanden, men er også to forskellige individer, der ind i mellem går

egne veje"! Mungo Park Kolding har eksisteret i 5 år og Mungo Park i Allerød i 25/30 år, opstået efter Dr. Dante forlod Nordsjælland. - "MUNGO-familien tager på en årlig tur sammen, ses til jul, sparrer og spejler sig i/ med hinanden, konkurrerer kærligt - og er egnsteater-kolleger". Teatrets opståen i trekantområdet er skabt af en særlig interessant konstellation af politikere og erhvervsfolk i KOLDING, som ud fra en klar beslutning, og kraft til at få gjort ting, besluttede, at det

var vigtigt for byens udvikling at have mere KULTUR! Med MARTIN LYGBO som en af de fædrene stiftere fik MUNGO PARK entreprisen - "just do it!". I begyndelsen måtte man tåle nogen demonstrativ modstand fra dele af det lokale folkedyb, som ikke fandt "seven-eleven/franchise-teater" kunne afveje behov på f.eks. det sociale område.

- LASSE nævner en "inkubationstid på 10-15 år som normalt for et nyt kultursted til at opnå fuld accept" - men med Koldings lyst til at brande sig som en by der kan tiltrække vækst, indbyggere, skatter og skabe et levende miljø, har man med overbevisning satset på kultur, byrumsopmærksomhed og som SDU-studerby, og en anerkendt designskole - leveret respekterede resultater på meget kort tid. - Teaterbygningen, som er Koldings tidligere hovedbibliotek, nu ombygget, bl.a. med en foyer, hvor baren bevidst

er anbragt midt i rummet, så gæsterne/publikum står overfor hinanden, ud fra devisen om: "at baren skal være et sted, hvor man kan score... chancen for at møde spændende og tiltalende mennesker giver teatret en dimension udover den sceniske virksomhed – nemlig muligheden for at to studerende møder hinanden og derfor køber en villa i Kolding i stedet for at flytte fra byen!"

Oprindelig læste LASSE filosofi og skabte i forlængelse heraf en tænketank i ØSTRE GASVÆRK. – Med en familie i teaterverdenen som baggrund, og medlytter til replikker på turneer og barndomsår på Sydfyn, udviklede denne søgen og udforskning sig videre til en dramatikeruddannelse og efterfølgende chefstilling på BAGGÅRDTEATRET i Svendborg i 2003. - Denne varede til 2012, og hvor Lasse bl.a. udviklede BRECHT-festivalen i samarbejde med ANNELINE KJØHLER JUUL. - Lasse er formand for bestyrelsen i SVEND – en

publikumspris til film og filmskuespillere, indstiftet i Svendborg og sidder i bestyrelsen for DET KØBENHAVNSKE TEATERSAMARBEJDE... – I 2005 stiftedes MOMENTUM af i Odense på vragresterne af det nedlagte GADESJAKKET. Det var LASSE TAJMER og LASSE BO HANDBERG, der forhandlede det nye teater til verden og i dag sidder LASSE HANDBERG som formand for bestyrelsen og som en del af det kunstneriske råd sammen med LARS KAALUND og TRINE DYRHOLM. – De ansætter en kunstnerisk leder for én sæson af gangen og opstiller kunstneriske "benspænd" .Visionen i MUNGO PARK KOLDING er langsigtet og båret af: "Kærlighed og tålmodighed. – Hvad gør vi når vi går i teatret!? – Inddrager identitet, skabe sanseligt reflektoriske tilsagn til publikum om, at det er væsentligt de er i rummet. – Vi lægge den 4.væg ned og skaber dialog med og i vores samfund" !

På det personlige plan er udsagnet at: "Det er sjovt at have travlt – at holde cyklen i gang – at mange perspektiver fricsætter energi til strategisk fordybelse og overvejelser over hvordan kultur virker i byer."

En kort telefonbesked under interviewet manifesterer sig nu fysisk i skikkelse af en person, der dukker veltimet op under denne samtales udgangsreplikker. – De afsluttende bemærkninger bekræfter: "Intuitionen som en væsentlig faktor, at arbejde bevidst med dogmer og erfaringer, nytænke repertoier, og som på et surfbørst padle rundt – og vente på en bølge!" – Den nyankomne har iført sig en kop kaffe og nærmer sig hensynsfuldt; der ordveksles kort om det fine ved at fortælle og lytte, og i et umærkeligt sceneskift gives hånd og gode hilsener fra alle involverede...

Interview ons. d. 16/4: Inger Birkestrøm Juul ●

M E N N E S K E R D E R S I G E R J A !

EN SAMTALE MED GITTE KATH, SCENOGRAF, INSTRUKTØR, MEDSKABER AF TEATRET MØLLEN, HADERSLEV

Teatret Møllen er bosiddende i en flere hundrede år gammel vandmølle ved Møllestrømmen i Haderslev centrum. En metalplade på muren viser at stedet er kategoriseret som kulturarv. Væsentlige begivenheder har fundet sted her den 9. april 1940, hvor møllen var kommandocentral. – Dramaturgisk set er man således allerede i anslaget og også indenfor vidne til at TEATRET MØLLEN er et teater af en helt særlig tyngde og karat.

Indenfor på trappen er GITTE KATH i afsluttende ordveksling med nogle kolleger - parat til at mødes og berette om TEATRET MØLLENS historie - helt passende fortalt af hende som stedets drivende kraft i både det visuelle f.eks. plakaterne som er verdenskendte og ligeledes scenografierne og instruktionerne - alt sammen skabt i samdrægtighed med hele holdet.

I indledningen guides gæsten rundt i huset, som indeholder mageløse rum med mørkt træ, lysende ophæng af tæpper, duft og lyde. Overalt på trappeforløbenes vægge hænger de mageløse plakater, som er kunstværker i sig selv, forestillingerne og scenografierne ufortalt. – Helt markant har teatret løbende bekostet bogudgivelser om TEATRET MØLLENS virke og udvikling i både tekst og illustrationer - imponerende ved sin kvalitet og det vigtige, at dokumentere snart 40 års teaterarbejde.

GITTE KATH blev færdig som tekstildesigner på Kunsthåndværkerskolen i Kolding 1972 og får ved et lykkeligt tilfælde opgaven med at skabe scenografi til MØLLENS første forestilling "Tommel Tom". – At skabe denne scenografi blev en åbenbaring for hende. Hun fortsætter med at lave scenografierne på Møllen. – Det første år bliver det til 7 forestillinger på timebetaling.

Ensemblet OLE SØRENSEN, CONNIE TRONBJERG, KLAUS ANDERSEN og GITTE KATH har arbejdet sammen i adskillige år og forestillingernes tilblivelse beskrives som spændingsfeltet mellem modstanden i scenografien, stemningen og tingene, der bekræftes og mennesker der siger JA! - GITTE KATH og ensemblet bygger et sprog op sammen. De arbejder ikke metodisk som Brecht, men med en distanceret inderlighed. De skaber ikke overspringshandling, men er bevidste om værktøjet. Det handler om liv/død, idé, ord, rum. – Holdet er et skæbnefællesskab - og uanset om man spiller: "Himlen over Haderslev" om reformationen, "Nattergalen" eller "Sølvbryllupsfesten" – er man ligeså tændte som i udgangspunktet, og dertil drevet af stor energi og nysgerrighed.

Set i lyset af ensemblets mangeårige virke og måde at arbejde på, har TEATRET MØLLEN

besluttet at have indflydelse på teatrets fortsættelse og videre historie. – I den nye tid, dvs. fra 2014/15, er ansat en ung teaterdirektør NIKOLAJ MINEKA, som pt. arbejder og bor i Aarhus. – Holdet vil fortsætte som dramaturgiat, og på den måde være en støtte i direktørens arbejde. De ved godt det bliver en balancegang for alle parter, men nysgerrighed og lyst til et nyt menneske, som kan magte at træde i kraftige kunstneriske fodspor har inspireret til at lægge skinner ind i fremtiden efter tøt ved 40 års virksomhed, som videregives med stolthed!

Der er også mange praktiske grunde til dette skift - der er en anden kultur i ansættelserne end tidligere, mere administration, flere tæller timer. Lønnen er stadig lille og den samme for alle, og man bliver ikke verdensberømt i Haderslev – men taknemmeligheden over at skabe egne historier sammen med publikum

– et meddigtende publikum – kommunikationen, nærværet – at rive den 4.væg ned og opleve et fælles åndedræt, at opleve publikum umærkeligt nikker, er forførelsens kunst givet og modtaget i stor taknemmelighed.

Tidligt i interviewet har OLE SØRENSEN fra ensemblet slået sig ned, drukket kaffe sammen med os og fortalt om fornemmelsen af dynamik, gensidig respekt, optimalt nærvær og en substantiel, kunstnerisk og menneskelig platform imellem ham og GITTE er både fysisk og psykisk nærværende på denne side af bordet, hvor den skrivende søger at fastholde det fortalte, og samtidig opfatte en stor skønhed i to modne kunstners delagtiggørelse i deres arbejde. Der er en klar fornemmelse af at være vidne til en form for levet testamente, en gedigen erfarings sum, der nu gives videre til en ung direktør, læsende kolleger og fremtidens publikum. ●

FORENINGEN AF DANSKE

KORT PRÆSENTATION AF BESTYRELSEN

Christoffer Berdal

mobil: 26 25 03 31

christofferberdal@gmail.com

Statens Teaterskole 1994-98

"Biologiske abe" Nicolas Bro,

Statens Teaterskole "Natsværmer" Nicolas Bro,

Mammut-teater "Faust er død", Mark Ravenhill,

Mungo Park "Kalledeuy Farce", Botho Strauss

Får 302 "Guder",

Århus Teater, "fantomsmerter" Jokum Rohde.

Madeleine Røn Juul

Tlf. 32 54 77 41

Mobil: 42 50 44 71

madeleinejuul@gmail.com

I perioden 1990 til 1996 har jeg været medlem af bestyrelsen for FDS. Nu stiller jeg op som kandidat til endnu en periode i bestyrelsen. Jeg tror at jeg kan bidrage væsentligt til bestyrelsens arbejde med min mangeårige erfaringer fra små og store teatret, gråzone projekter, bestyrelses arbejde og min tid som teaterchef for Aarhus Teater.

Lidt baggrund:

Sceneinstruktør fra Statens Teaterskole 1984

Har siden 1984 instrueret mere end 70 forestillinger for små og store teatre i Danmark og Norge og 27 radiospil for Danmarks Radio, deraf flere prisbelønnede.

Inger Birkestrøm Juul

Tlf. 26 20 81 66

ingerbjuul@ingerbjuul.dk

iscenesætter overalt, til lands til vands og i luften, lokalt og internationalt.

Instruktør/dramaturg/Site Specific produktioner/pyrotekniske arbejder/NYcirkus/installationer/Production Manager/events+++

www.ingerbjuul.dk

[www.kvinfo.dk/ekspertdatabasen\(CV\)](http://www.kvinfo.dk/ekspertdatabasen(CV)),

google,

facebook

Solveig Weinkouff

Tlf. 36 41 26 27

Mobil: 26 81 36 27

s@weinkouff.com

Fagforening smag på ordet – det er en for-
ening, hvor vi kan pleje og dyrke vores fag.
Jeg er glad for at være en del af den nye
bestyrelse for FDS. Min lyst til at gøre en
indsats for os instruktører springer ud af et
ønske om at forbedre vores arbejdsforhold og
påpege, at vi som ledere af den kunstneriske
proces ikke bare kan erstattes eller undværes,
hvis det kunstneriske resultat skal være inter-
essant.

Jeg har selv en baggrund som skuespiller på
Jomfru Ane Teatret og har været i mester-
lære som instruktør gennem fem sæsoner på
Aveny Teatret og Dr. Dante. Gennem årene
har jeg instrueret både voksen- og børneteater,
samt radiospil og produceret montager til
P 1.

Mia Lipschitz

Mobil: 28 14 77 79

mialipschitz@gmail.com

Debuterede fra Instruktørlinien, Statens
Teaterskole i 2008 og har siden instrueret free-
lance i DK og udland.

Underviser på Dramatikeruddannelsen v.
Århus Teater.

Som medlem af FDS bestyrelsen håber jeg
på at kunne medvirke til at fremme dialogen
instruktører imellem for at vi i fællesskab og
hver for sig kan udfordre og udvikle instruk-
tørfaget.

Anders Lundorph

Mobil: 20 60 88 03

lundorph@me.com

Jeg har siddet i bestyrelsen siden 2006 og
interesserer mig især for arbejdet for en over-
enskomst for instruktører, da vi alt for ofte for
kontrakter baseret på en vis tilfældighed,
og at mange kolleger, især dem, der er nye
i branchen, kan presser på løn og arbejds-
tid, da de – også – arbejder af kærlighed til
faget. Desuden interesserer jeg mig for det
nordiske samarbejde, da vi kan lære meget af
hinandens "systemer" og måder at håndtere
arbejdet på. Endelig er jeg også interesseret i
uddannelsen af kunstnere og de udfordringer,
det indebærer, skønt jeg ikke har været
involveret u dette arbejde i et stykke tid.

Professionelt har jeg arbejdet med mange
aspekter af teater, især radiodramatik og
nyskrevet dansk og udenlandsk scenedrama-
tik.

Jacques S. Matthiessen

Tlf. 35 38 90 84

Mobil: 20 94 86 89

Ptp.jsm@gmail.com

Arbejdet professionelt med scenekunst siden 1977.

Har arbejdet som mimer, danser, skuespillere, teaterpædagog, dramatiker og instruktør.

Kunstnerisk leder af 'Passepartout Theatre Production'. (PTP)

Væsentligste instruktør opgaver:

Teatret v. Hans Rønne: SIT, EXIT, DITTO, TONEFALD, DEJA VU

Århus teater: GULLIVERS REJSE

Folketeatret: SANDHEDENS HÆVN

Det Lille Teater: ET JULEEVENTYR, DEN GLADE LØVE, PÅ SPORET

Marionet Teatret: TIL EN BEGYNDELSE, SANDKASSEN, BARBERSALONEN

PTP – Les Fil's d'Adam. Ségou i Mali : BANDIOGOU

Aarohan Theatre – PTP. Kathmandu, Nepal: BATHI RANI

CITO. Ouagadougou, Burkina Faso: KEJSERENS NYE KLÆDER

Statens Teater Skole: STRIDENS ÆBLE

"Brodjatarja Sobotjka" Skt. Petersborg, Rusland - Nomineret til Golden Mask 2006. DEN GRIMME ÆLLING

www.passepartout-theatre.com

Kamilla Bach Mortensen

Mobil: 22 58 02 55

kamilla_mortensen@hotmail.com

Uddannet fra statens teaterskole 2006.
Freelancer.

Er medlem af FDS bestyrelse for at få inspiration fra kollegaer, opleve en kollegial sammenhørighed og for at være med til at sikre gode arbejdsforhold, rimelig løn og respekten for vores faglighed opretholdes.

Mikkel Flyvholm

Mobil: 40 55 60 07

mikkelmikkel@hotmail.com

Jeg er 35 år og bosat i København. Jeg er uddannet instruktør fra Statens Teaterskole i 2007.

Jeg har blandt andet lavet forestillinger på Ålborg Teater, Mungo Park, Cafeteatret og Limfjordsteatret.

Derudover har jeg undervist på Teaterskolen og arbejdet for efteruddannelsen.

*Ålborg Teater: "Cabaret"
Instruktion: Rolf Heim
Foto: Allan Toft*

UDVALGSLISTEN 2014-15

Formand: Christoffer Berdal

Næstformand: Madeleine Røn Juul

Forretningsudvalg: Christoffer Berdal,
Madeleine Røn Juul, Solveig Weinkouff

FDS legatudvalget: Solveig Weinkouff, Jan
Hertz, Søren Iversen

NSIR: Mia Lipschitz Madeleine Røn Juul

Dansk ITI: Mikkel Flyvholm

Dansk Kunstnerråd: Christoffer Berdal,
Anders Lundorph

Redaktionen: Inger Birkestrøm Juul, Kamilla
Bach Mortensen, Steen Madsen

APRILFESTIVAL – DET NYE NAVN

120 teatre deltog
3 internationale gæstespil optrådte
186 forestillinger vist over hele kommunen
(samt tilmed i Skive og Lemvig kommuner)
639 gange kunne publikum opleve teater

Aprilfestival er det nye navn for det, der gennem årene bla. har heddet Børneteaterfestival og Teaterfestival for børn og unge. Og så begyndte den første Aprilfestival nogensinde slet ikke i april, men den næstsidste dag i marts.

Giver nyt navn nye tiltag? Ja så absolut, men på mange måder var det stadig den gode gamle festival, som nu har 43 år på bagen. Det skal ikke være noget hemmelighed, at FDS udsendte rapporter elsker festivalen, og har deltaget i den on and off de sidste 29 år. Og så foregik festivalen i Holstebro i år. En by der på mange måder summer af kunstneriske tilbud til dens indbyggere. Som en 50 års

jubilær finder vi Odin Teatret, som kommunens kulturelle spydspids. Odin Teatret bød Aprilfestivalen velkommen med tre meter høje dukker, som var stillet op rundt omkring i bybilledet. Selv var jeg så heldig at få logi i det smukke tårnværelse i en af de utallige tilbygninger Odin Teatret er knopskudt med i årenes løb.

Ud over det offentlige program, der løb i ugen igennem, havde Odin Teatret arrangeret to opførelser af Det kroniske liv, som et tilbud til alle festivaldeltagere heriblandt de mange internationale gæster. For mange publikummer var det deres allerførste møde med en Odin Teater forestilling, og det var absolut interessant, at opleve de mange forskellige reaktioner forestillingen afstedkom. For mit eget vedkommende er jeg en dedikeret Odin Teater tilskuer. Vi kan ikke komme udenom, at deres tradition har haft en kæmpe indflydelse på, hvordan teatret ser ud i dag.

Mens den aktuelle Aprilfestival i Holstebro er tænkt som en gave fra kommunen til Odin Teatret, der i år kan fejre 50 års jubilæum, gav teatrets leder, Eugenio Barba, også en gave til kommunen.

Da Barba i oktober sidste år fik FDS hæderslegat på 20.000 kroner, gav han nemlig pengene videre til Holstebro Kommune med ønsket om, at de skulle bruges på at "åbne fantasiens dør for fremtidens tilskuere", og det blev effektueret ved den officielle åbningsreception for Aprilfestivalen, hvor borgmester H.C. Østerby overrakte en stor check på 10.000 kroner til såvel unge fra A.I. Studio, et musikstudie med fokus på rap, som unge repræsentanter for KulturCrew, som p.t. eksisterer på seks af kommunens skoler.

Det andet arrangement som FDS havde del i var en International kultur platform, hvor

Foto: Søren Kløft

overskriften var 'Point of views on children's theater from three different cultures and the stage directors role in the intercultural collaboration'.

FDS bestyrelsesmedlem Jacques Matthiessen var initiativtager og moderator for arrangementet i samarbejde med Passepartout Theatre Production, Odin Teatret, Assitej Denmark og Teatercentrum.

I panelet sad Patrick Mangeni fra Uganda, Bonaventura Yameogo, Burkina Faso, Prakash Subedi, Nepal og Eugenio Barba.

Platformen formede sig som oplæg fra de tre internationale gæster og Barba. Det blev en rejse ind i en verden, som er så langt fra den dagligdag, vi kender som skabende kunstnere i velfærdsstaten Danmark. Bortset fra Barba var de tre andre deltagere alle akademikere fra deres respektive lande, og de havde i nogen grad samarbejdet med europæiske lande. Og flere af deres projekter

var støttet af internationale fondsmidler.

Generelt kan siges, at de teaterprojekter, som støttes fra vores del af verden både har et kunstnerisk og et socialt perspektiv.

På tværs af de tre land blev der talt om, hvilken indflydelse teaterundervisning og egentlige teaterproduktioner har på elever i de forskellige lande.

Men som Bonaventura Yameogo sagde: "I vores land med 60 forskellige folkeslag, der har vi et større fokus på sundhed og uddannelse pga. fattigdom, end vi har på teater". Der findes ikke børneteater i Burkina Faso, men børn bliver ofte undervist og trænet af professionelle skuespillere i håbet om at skabe sociale forandringer.

Oplæggene endte med en livlig debat med spørgsmål og indlæg fra tilhørerne. En kvindelig deltager fra Sydafrika talte blandt andet om, hvordan alle teaterprojekter i en

Teater Fair Play: "Lyde i natten" foto: David Trood

periode på 15 år kun havde handlet om AIDS, fordi det var det fokus, der var fra internationale bidragsydere. Den store opmærksomhed, som Afrikas AIDS epidemi havde fået, gjorde at andre ligeså væsentlige tematikker, der kunne skabe udgangspunkt for en teaterforestilling, ikke fik fokus overhovedet.

Jeg blev en lille smule klogere på børneteater i Uganda, Burkina Faso og Nepal, men jeg blev meget klogere på teater generelt og de livsvilkår, som paneldeltagerne lever med.

Hvad oplevede jeg ellers?

Jo, at festivalens udbud af forestillinger er overvældende.

At det er svært at vælge.

At der er meget godt teater for børn og deres voksne.

Og at smag og behag er forskellig. Jeg var i teatret med en pige på 11 år. Hun brokkede sig gevaldigt over en forestilling, vi havde set. Så forklarede jeg, at forestillingen havde fået en Reumert for bedste børneforestilling, hvorefter hun kiggede intenst på mig og sagde: "Så må de godt nok ikke have haft ret meget at vælge imellem."

Modsat havde min ledsager julelys i øjnene efter at have set Statsministeren produceret af Baggård Teatret og Quasi Teater. En forestilling for de 4 til 8 årige. Det siger noget om, at når teater er godt er målgruppen ikke så væsentlig; så underholder det også en pige på 11 år, selvom det er tænkt for meget mindre børn.

GENERALFORSAMLING

GENERALFORSAMLING I FORENINGEN AF DANSKE DRAMATURGER

Den årlige generalforsamling i FDD blev i år afholdt den 15. marts. Inden generalforsamlingen havde vi besøg af dramaturg Synne K. Behrmdt som holdte et lille foredrag om "Dramaturgi & Devising - dramaturgen og den åbne proces" som der kan læses mere om her i blandet. Oplægget gav god bund for livlig diskussion mellem de fremmødte som foruden dramaturger også talte dramaturgi-studerende, sceneinstruktører og performere.

Det er andet år i træk at vi afholder et fagligt arrangement for branchen i forbindelse med vores generalforsamling, og det er en tradition vi har i sinde at holde fast i. Så hvem skal vi invitere næste år? Vi modtager gerne bud på info@dramaturgnet.dk.

Til generalforsamlingen blev der valgt en ny bestyrelse, som nu ser ud som følgende;

FDDs bestyrelse for 2014

Louise Frydendahl Ladefoged, Formand
Fie Nørman Johansson, Kasserer
Birgitte Klit Kjær
Rasmus M. Skov
Line K Björk
Jeppe H Nissen
Nana Lind (suppleant)
Katrine Lykke Veedfald (suppleant)

Vi vil benytte lejligheden til at sige en stor tak til Miriam Frandsen og Tanja Diers, som ikke længere er i bestyrelsen, for det flotte arbejde de har lagt for foreningen.

Et af punkterne på dagsordnen var i år et forslag til vedtægtsændringer for bestyrelsens sammensætning. Et forsøg på at gøre det muligt at have en mere flad struktur i bestyrelsen.

Bådteatret: "Testamentet"
Instruktion: Rolf Heim
Foto: Miklos Szabo

I 2013 fik vi gjort det muligt at have flere bestyrelsesmedlemmer, og det har været virkelig givende. Vi søger dog stadig at finde en måde hvorpå vi kan lette den enkeltes arbejdsbyrde. Vores mål er derfor at alle i bestyrelsen kan træde til og klare alle typer opgaver og alle kan repræsentere og stå som frontfigur for foreningen. På papiret har foreningen fortsat en formand og en kasserer, men de sidder ikke med et større ansvar end de resterende medlemmer. Forhåbentligt vil dette initiativ give mere overskud på bestyrelsesmøderne så der kan være plads til de faglige diskussioner om f.eks. dramaturgens rolle i dag i dansk teater og i samfundet, som vi i bestyrelsen er enige om er utroligt vigtige for bestyrelsesarbejdet og foreningen.

Vi havde en lille flok studerende fra Dramaturgi i Aarhus med på en lytter til generalforsamlingen. Det gav anledning til

en snak om, hvad de studerende gerne vil have fra en forening som vores. Ét ønske var, at få besøg af en dramaturg, til en form for fyraftensmøde, og høre om dramaturgens arbejde i det daglige. Kunne du tænke dig at deltage i et sådan arrangement eller har du en ide til noget lignende, høre vi gerne fra dig. Det er altid spændende at høre fra jer derude, så vi kan kun opfordre jer til at kontakte os hvis I har ideer og ønsker til hvad vi i bestyrelsen kan tage fat i, eller hvis I selv har lyst til at gå med i en arbejds gruppe.

Det kommende år vil bestyrelsens arbejde koncentreres sig om:

- En fortsat indsats for at synliggøre foreningen og dramaturgens rolle
- Styrke FDD som fagligt forum og interesseorganisation

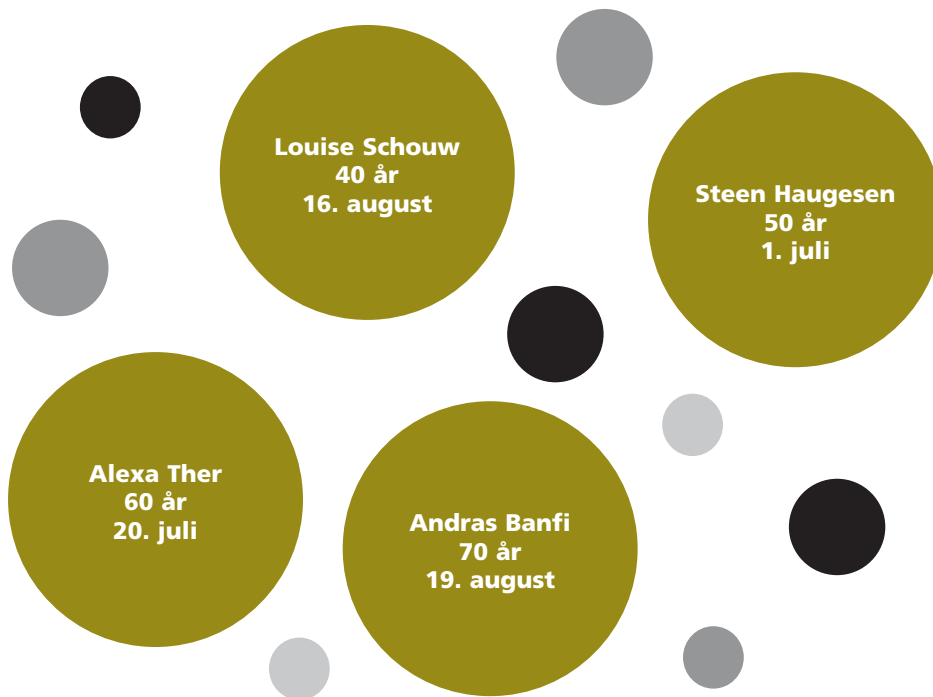
- Faglige arrangementer for dramaturger
- Ambitioner og ønske om at deltage på kulturmødet på Mors

Ved siden af dette vil bestyrelsen fortsætte sit fagpolitiske arbejde og sin involvering i Scenekunstens faggrupper, redaktionen på Det Postomdelte og Peripeti.

*På vejende af bestyrelsen for Foreningen af Danske Dramaturger
Fie Nørman Johansson*

RUNDE DAGE

SOCIALT SAMVÆR FOR INSTRUKTØRER

*på 'Promenaden',
Frederiksberg Allé 58, 1820 Frederiksberg.*

**FDS inviterer til instruktørmøde på
Promenaden den 19. juni fra klokken
20.30.**

I forbindelse med Cph. Stage vil vi gerne se dig til en uformel hyggelig aften i selskab med dine kollegæer fra ind og udland. Sceneinstruktører har alt for sjældent mulighed for at mødes og tale sammen om vores fag og lidenskab og det vil vi gøre en indsats for, så kom og vær kollegial.

*De allerbedste hilsner
Bestyrelsen i Foreningen af Danske
Sceneinstruktører.*

KVIKPULJEN

Husk at det altid er muligt at ansøge om støtte til uddannelsesrelaterede formål. Bestyrelsen har netop besluttet at hæve beløbet til kr. 1.500,-

Send en mail med en kort beskrivelse af formål og søgt beløb til sekretariatet. Henvendelser behandles løbende.

*Aalborg Teater: "AAB for altid"
Instruktion: Minna Johannesson
Foto: Allan Toft*

FRADRAG I DAGPENGE

Alt arbejde og alle indtægter du har i den periode, hvor du er ledig, medfører fradrag i dine dagpenge.

Derfor er det vigtigt at du opgiver alle arbejdstimer samt andre indtægter på dit dagpengekort. Det gælder også arbejde:

- der ligger uden for dit fag
- der er uden for normal arbejdstid
- ikke er lønnet

Driver du selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse medfører al den tid, du bruger i virksomheden, fradrag i dagpengene. Det gælder også transporttid og administration. Pension kan også medføre fradrag.

Særligt for kunstnere

Indtægter fra genanvendelse af film, teaterstykker, bøger mv. medfører også fradrag i dine dagpenge. Indkomster, der ikke har direkte forbindelse til arbejde, bliver normalt ikke trukket fra. Det gælder for eksempel ophavsretlige indtægter som udbetalinger fra Copydan eller bibliotekspenge.

Klitgården er et refugium for videnskabsmænd, forskningsmedarbejdere og kunstnere, som har brug for at kunne koncentrere sig om et projekt eller et værk. Der er i alt plads til 15 personer.

Den enkelte gæst får et værelse med arbejdsbord og adgang til fælles rum. Derudover er der tre atelierer. Tre daglige måltider bliver serveret. Der er ikke indrettet et lydisolert musikrum. Derfor kan Klitgården kun tage imod musikere og komponister, som bruger instrumenter med høretelefoner.

Se nærmere om Klitgården på

www.klitgaarden.dk

Der bliver i perioder stillet legater til rådighed for kunstnere til arbejdsophold på Klitgården fra forskellige fonde. Disse legater dækker

som regel opholdsudgifterne på Klitgården i 2 uger, på nær en egenbetaling på 110 kr/dag.

Dansk Kunstnerråd er som medlem af bestyrelsen for Klitgården Fonden med til at uddele disse legater og har indstillet 3 medlemmer til legatudvalget.

Fra 2013 er der kun ansøgningsfrister 2 gange årlig, 1. marts og 15. august, og ansøgningerne skal sendes til Klitgården Fonden, Damstedvej 39, 9990 Skagen, eller pr. mail til info@klitgaarden.dk. Ansøgningerne bliver efterfølgende behandlet af et legatudvalg, som Dansk Kunstnerråd har indstillet 3 medlemmer til.

For ansøgere gælder fortsat at man skal være medlem af en af Dansk Kunstnerråds medlemsorganisationer og at man ikke skal

have modtaget et tilsvarende legat i de seneste 2 år. Ansøgningen skal indholde en grundig beskrivelse af det projekt, som man vil arbejde med, og CV skal være vedlagt.

Hirsholmene

Hirsholmene – et par små øer i Kattegat - ligger en knap times sejlads fra Frederikshavn. Der er 3 – 4 ugentlige sejlforbindelser fra marts til oktober, men om vinteren sejler båden kun om lørdagen. Øerne er et naturreservat, bl.a. yngler der ca 40.000 måger i forsommeren. Siden fyret blev automatiseret i 1997, er der kun 4 fastboende på Hirsholmene. Øens øvrige huse, en lille snes stykker, bliver brugt som sommerhuse. Her har Dansk Kunstnerråd to boliger, til brug for arbejdende kunstnere.

Fyrassistentboligens stueejlighed har 3 sengepladser, stue og arbejdsværelse og et elektronisk klaver. På 1. sal er der en mindre

lejlighed med 2 sengepladser. Et atelier med ovenlys er indrettet i et lille separat udhus. Arbejdsophold af mindst en måneds varighed på Hirsholmene kan tildeles medlemmer af Dansk Kunstnerråds medlemsorganisationer eller tilsvarende organisationer i udlandet. Lejen er 4.700 kr resp. 3.500 kr/måned.

Yderligere oplysninger fra og ansøgninger til Dansk Kunstnerråd.

Følgende perioder er pt ledige i 2014:

- marts (begge boliger)
- april (1. sal)
- september (begge boliger)
- oktober (1.sal)

Deltagere for FDS:

Madeleine Røn Juul & Mia Lipschitz.

Øvrige deltagerlande:

Island: (Gunnar Ingi Gunnsteinsson),

Finland: (Maria Kilpi),

Norge: (Bjørn Søter & Franzisca Aarflot),

Sverige: (Stefan Moberg & Victoria Sjöholm)

Endnu et frugtbart møde i Nordiske Sceneinstruktørers råd (NSIR) blev afholdt i år. Denne gang i Oslo Operaens smukke rammer.

Mødet der altid strækker sig over to dage bestod dels af beretninger fra de enkelte medlemslande, dels diskussion af de væsentligste fælles punkter.

Fælles for samtlige foreninger og et af de længere diskussionsemner var intern 'løndumping'. I samtlige medlemslande er det

påfaldende at ikke uddannede instruktører og skuespillere oftere end tidligere ansættes som instruktører, men under instruktørernes lønniveau. I Norge har et tæt samarbejde mellem Norsk Sceneinstruktørforening og Norsk Skuespillerforbund løst en del af problemerne. Skuespillere med instruktionsopgaver opfordres af eget forbund til aldrig at underbyde instruktørerne.

De øvrige lande fremsatte ønsker om at indgå en lignende dialog med Skuespillerforbundene. Andre spørgsmål om løndumping: Samtlige foreninger er enige om at opfordre medlemmer til altid at overholde værtslandets overenskomster til punkt og prikke. Dette er desværre ikke altid tilfældet og FDS giver hermed opfordringen videre til vores medlemmer.

Af overenskomstmæssige ændringer siden sidst kan nævnes at Island for nylig har fået

gennemført at sceneinstruktører er indtrådt i en paraplyorganisation under Akademikerne hvilket er med til at sikre bedre kontraktforhold for instruktørerne.

I det kulturpolitiske klima i hele Norden er det en kendsgerning at man ønsker sammenlægninger af større såvel som mindre kulturinstitutioner under én administration. Det vækker bekymring hos samtlige deltagere og det blev foreslået at de Nordiske instruktørforeninger sammen ser på lovgivningerne og politikeres forslag til lovændringer da sammenlægninger ofte i realiteten betyder færre teatre og færre jobmuligheder. Desuden var mange af den overbevisning at bureaukratiet forøges frem for formindskes og at slige lovforslag derfor har den omvendte effekt end tilsigtet. Regelmæssig erfaringsdeling på dette område blev vedtaget.

Endelig blev rettighedsspørgsmål i forbindelse med instruktørers ejerskab af værker vendt. Her er der stor forskel på de enkelte landes aftaler. Den mest inspirerende ordning må siges at ligge på Island, hvor et teater kun har ret til at fremføre en forestilling 8 gange uden merbetaling til instruktøren, derefter betales en mindre procentsats (2-3%) af hver efterfølgende opførelse. Der var enighed om at de kunstneriske ophavs rettigheder skulle være et særligt fokusområde i alle landene.

På anden dagen delte vi erfaringer om videreuddannelse for sceneinstruktører. Her vakte FDS inspiration hos vores Nordiske fæller, dels ved de eksempler vi gav på Statens Teaterskoles Efteruddannelse, Odsherreds Kunst & Kulturlederuddannelse samt det pilot-lederkursus som FDS i sommers tilbød sine medlemmer.

Næste NSIR møde afholdes i København d. 30.5-1.6 2015

En uddybning af indholdet på årets NSIR møde kan fås ved henvendelse til bestyrelsen.

PASSAGEFESTIVAL – PÅ DEN

INTERNATIONAL GADETEATERFESTIVAL I HELSINGØR OG HELSINGBORG, 30. JULI – 3. AUGUST 2014
ARRANGØR: HELSINGØR TEATER OG DUNKERS KULTURHUS

Samarbejde over Øresund har skabt en lille perle af en moderne teaterfestival i den nordlige Øresundsregion. Passagefestivalens målsætning er at forene det bredde folkelige med det ambitiøst kunstneriske.

Hvad er Helsingør/Helsingborg i forhold til København/Malmö? Provinsby eller forstad? Det er et af de centrale spørgsmål Passagefestivalen rejser, når festivalen slipper mere end 100 internationale kunstnere løs i de to byer. Det er festivalens ambition at udforske de to byers yderste grænser, der normalt ikke påvirkes af de store, centrale kulturinvesteringer. I år er der planlagt forestillinger på vandet, ved fængsler, havne, boligområder, fabrikshaller, museer, slotte og parker.

Gadeteaterfestivalen er vokset i takt med begge byers satsning på kultur. Fra at præsentere en håndfuld forestillinger for 10

år siden, har festivalen i dag et fuldt 5-dages program med flere internationale topnavne.

I år åbnes festivalen i Kulturhavnen Helsingør med en både folkelig og spektakulær åbning af den spanske performancekunstner Leo Bassi, som har Europa og finanskrisen i fokus. Festivalen afsluttes med en hel dag med et ambitiøst, internationalt program for børn og familier i Stadsparken, Helsingborg.

Men helt slut er det ikke. Søndag aften er der premiere på den dansk/kinesiske forestilling af Nydanskeren Jimbuts Kulturforening - "Box'en", som opføres i en af de nedlagte fabrikshaller på Helsingør Havn. Forestillingen spiller helt frem til den 17. august. Efter festivalen vil der i løbet af august/september blive præsenteret flere nye forestillinger bl.a. med Figura Ensemble og Cantabile 2.

Følgende navne er indtil videre bekræftet på festivalen:

Leo Bassi (SP) "PIIGS" – åbningsforestilling.
Kamtchatka (CAT) "Habitaculum" opføres i Marienlyst Slot, hvor publikum inviteres på en surrealistisk rejse rundt i slottets værelser og sale.

Res de Res (SP) "Remor" er en danseforestilling i en fængselscelle, som opføres ved Horserød Statsfængsel.

Nydanskeren Jimbuts Kulturforening (DK/CHI) "Box'en" er en forestilling om migrationssamarbejde i globaliseringens tidsalder.

Retouramont (F) opfører en luftdanseforestilling i boligområderne og i det nye søfartsmuseum.

Compagnie Sous X (F) "No VISA for this country" en audiowalk i Helsingør.

Studio Eclipse (B) "Two Sink, Three Float"

Festivalens fulde program offentliggøres 9. juni 2014.

For yderligere info, kontakt presseansvarlige; Sarah Garde tlf. 22720306 / Eva Høj Andersen tlf. 27216984 - eller teaterleder Jens Frimann Hansen tlf. 51946305.

Studio Eclipse forestilling "Two Sink, Three Float" er en danseforestilling i vand. Forestillingen opføres ved Dunkers Kulturhus i Helsingborg og i Kulturhavnen i Helsingør.

Over 120 teatre og scenekunstgrupper fra både ind- og udland er repræsenteret, når hele Danmarks teaterfestival - CPH STAGE - løber af stablen i København og på Frederiksberg fra den 11. til den 22. juni 2014. Det tætpakkede program byder på alt fra Reumertvindende danske forestillinger og internationale publikumssucceser til mindre egnsforestillinger og minifestivaler under festivalen. Seminarer, loppemarked og et stort anlagt maskebal er også en del af årets program.

Fra den 11. til den 22. juni finder CPH STAGE sted på etablerede teaterscener, alternative venues og i byrummet over hele København og på Frederiksberg.

CPH STAGE kan i år præsentere et bredt udvalg af forestillinger fra hele landet, samt flere udenlandske gæsteoptrædere.

Forestillingerne er udvalgt af de deltagende teatre og kunstnere, og programmet favner hele det scenekunstneriske spektrum; fra det smalle og eksperimenterende til det brede og folkelige.

Årets program byder både på en opsamling af udvalgte forestillinger og udbredte tendenser fra det forgangne teaterår og et kig ind i den kommende sæson med premierer, åbne prøver og meget mere.

CPH STAGE's festivalleder Morten Krogh fortæller:

“Vi er utroligt glade for og imponerede over den opbakning festivalen allerede har fået på sit bare andet år, fra teatre og samarbejdspartnere. Vi er stolte af at kunne præsentere så mange gode forestillinger fra ind- og udland. Scenekunst fra de mindste til de største teatre. Sidste år var en stor succes,

men med dette års program er festivalen virkelig ved at rodfæste sig til den store årlige scenekunstbegivenhed. Vi ser meget frem til at åbne byens scener for publikum og give dem muligheden for at komme hele vejen rundt om scenekunsten.”

Hele Danmarks teaterfestival

CPH STAGE samler forestillinger fra hele landet. Danmarks tre store landsdelsscener, Aarhus, Odense og Aalborg, deltager i festivalen, ligesom en række egnteatre og andre teatre fra hele landet også er med. Stort set alle byens egne scener er ligeledes repræsenteret - fra små performancevenues til Det Kongelige Teater.

Der vil også være flere minifestivaler under festivalen, fx Sort-Hvids internationale festival Follow the money, Husets Teaters Festival for ny europæisk dramatik, Det frie felts festival

La Veronal - Foto: Costin Radu

med forestillinger fra det frie scenekunstmiljø, Teaterøens Teaterøen på CPH STAGE og Nycirkusfestivalen Smag på dansk nycirkus.

CPH STAGE har i år et særligt samarbejde med Nordiske Scenekunstdage, der fokuserer på den fortsatte udvikling af et nordisk scenekunstnetværk. Et gennemgående tema bliver digitaliseringens muligheder og udfordringer for scenekunstens fremtid. Nordiske Scenekunstdage er en karavane der over elleve dage rejser gennem landet med stop i Aalborg, Aarhus, Odense og med sidste stop i København under CPH STAGE festivalen. Her vil bl.a. Husets Teater være vært for en reading-festival af nordiske dramatikere, et større åbningsarrangement i form af en Reumert Salon på Republique d. 18. juni vil finde sted og følges op med en to-dags konference om nutidens scenekunst.

Reumertvindere på programmet

Blandt hovednavnene på dette års festival finder man Christian Lollikes tredobbelte Reumert-vinder og anmelderroste All My Dreams Come True. Forestillingen spiller på Aveny T og er et samarbejde mellem Aarhus teater og Sort-Hvid. Et Disneydrama om depression og eventyr med skuespillerne Marie Louise Wille og Morten Burian, en mand på 2,16 m, to dværge, en overvægtig kvinde og en spastiker.

Aalborg Teater udfordrer verdens største kærlighedshistorie, når teatret viser feelgood tragedien Romeo og Julie lever. Shakespeares tekst blandes med nordjyske livshistorier om alle de vidunderlige, mærkelige og skrækelige ting vi gør for kærligheden. Den moderne kærlighedshistorie er sammensat af sidste års Reumertvindende instruktør Minna Johannesson og en flok helt almindelige nordjyske borgere.

Programmet tæller bl.a. også Cantabile 2 og Carte Blanche's forestilling Live Life!, Det Kongelige Teater og Fix og Foxy's Fix og Foxys Et Dukkehjem, Mungo Park's Nordskoven og mange flere.

Internationale publikumssucceser

CPH STAGE er en oplagt anledning til nye samarbejder mellem forskellige teatre. De københavnske teatre åbner under festivalperioden op og inviterer andre teatergrupper til at spille på deres scener, her i blandt flere udenlandske grupper. Der er derfor også masser på programmet for det ikke-dansktalende publikum, samt danskere med hang til international dramatik.

La Merda (The Shit), som var en kæmpe succes på Edinburg Festivalen, spiller for eksempel på Husets Teater under CPH STAGE. Christian Ceresoli har skrevet det

provokerende og skandaløse stykke om en kvinde, der i en slags bevidsthedsregnskab gør status over det moderne Italien og hvad det betyder at være kvinde der.

Det Kongelige Teater har også inviteret udenlandske gæster indenfor, når Marcos Morau og hans kompagni af kreative sjæle fra La Veronal viser danseforestillingen Shortcut. Shortcut tager publikum med på en rejse gennem både Reykavik, Moskva og Siena, og som titlen antyder vises korte versioner af fuld længde stykker, ligesom afkortede episoder fra en drøm.

Loppemarked, maskebal og Reumertstatuetter Udover de egentlige forestillinger finder et hav af andre aktiviteter sted under festivalen. Bl.a. sidste års meget succesfulde teaterloppemarked på Højbro Plads, hvor forskellige teatre sælger ud af gamle kostumer og rekvisitter. Her kan man være heldig at finde

sin maske til aftenens store maskebal, som igen i år samler branche og publikum til fest på Østre Gasværk. Begge arrangementer finder sted lørdag d. 14. juni. Derudover afholdes der løbende koncerter, fester, debatarrangementer og meget andet.

Som noget ganske særligt har Bikubenfonden valgt at rykke uddelingen af Årets Reumert, således at festivalen i år og fremover afsluttes med uddelingen af Danmarks største scenekunstpris. I år sker det søndag den 22. juni.

CPH STAGE præsenterer i år lidt over 300 arrangementer på 12 dage, og man kan læse om dem alle sammen og se det endelige program på festivalens hjemmeside www.cphstage.dk

La Merda - Foto: Valeria Tomasulo

Da jeg for et par år siden lagde bogen "El Hombre Sin Cabeza" ("Manden Uden Hoved") af den mexicanske forfatter og journalist Sergio González Rodríguez fra mig efter at have læst den første side, var jeg klar over, at mit liv havde ændret sig. På hvilken måde stod ikke klart for mig, men noget måtte ske. Bogens centrale motiv er halshugningen; som ur-ritual, som kulturhistorisk fænomen og som en helt konkret begivenhed i det moderne Mexico, hvor denne henrettelsesmetode er blevet den foretrukne blandt narko-kartellernes bøddler. González Rodríguez inspirerede med en tidligere bog, "Huesos en el Desierto" ("Knogler i Ørkenen"), den chilenske forfatter Roberto Bolaño til at skrive vor tids store prosa mesterværk, "2666", og jeg vidste allerede før jeg var færdig med "Manden Uden Hoved", at denne bog rummede både titel og retning for mit næste projekt.

Med støtte fra blandt andet FDS og med González Rodríguez som en form for Virgil – en rejsefører på min tur ned i mørket – rejste jeg til Mexico for at skrive manuskriptet til en forestilling, som skulle have premiere i maj 2014. Min drøm var at skrive mig ind til en ny form for dramatik, som kan rumme den moderne, splintrede, globaliserede og flimrende verden vi lever i – en mere essayistisk form, hvor fiktion, reportage og umiddelbar sansning mødes i en strømmende tekst, som er fri for psykologisering og plot. Den dramatiske situation er identisk med den reelle situation som i en performance, men performeren er ikke låst af sin "virkelige" identitet, men derimod fri til at påtage sig en hvilken som helst identitet dikteret af den fiktive rejse og af tekstens flow. En slentrende form, som minder om netop Bolaños prosa og selvsamme Rodríguez's essays, men også har referencer til forfattere som Bukowski, Baggesen og Baudelaire... Det

viste sig imidlertid at blive vanskeligere end først tænkt at få denne form til at åbne sig, ikke mindst fordi selve rejsen udviklede sig på en ganske anden måde end beregnet. Knap 10 dage efter min afrejse døde min mor og jeg var nødt til at afbryde rejsen. Fra den ene dag til den anden var jeg forældreløs (min far døde for 4 år siden) og jeg rejste tilbage til DK for at være sammen med min familie. Efter begravelse og samtaler og gråd og flere samtaler og mere gråd rejste jeg tilbage til Mexico, og forsøgte at genoptage projektet, hvor jeg slap.

Jeg kom hjem 6 uger efter med bunker af tekstmateriale, som imidlertid handler lige så meget om oplevelsen af at miste min mor som om Mexico, så det tager længere tid end jeg havde tænkt mig, at få bakset det ind i en dramatisk form. Derfor har vi besluttet at udskyde premieren på forestillingen "Manden Uden Hoved".

Dog synes jeg ikke at I, mine kære kolleger, skal snydes for en lille forsmag på hvad forestillinger kommer til at rumme, så hermed et par udklip fra mine rejsetekster fra første halvdel af turen:

29.08.2013, Mexico City

Jeg ved ikke hvad klokken er. Jeg er vågnet med byen og med det grå lys over den, som først nu tillader mig at se hvad jeg selv skriver. Jeg fandt mit hotel sent igår nat – flyet forsinket. En smule nervøs og jumpy i lufthavnen efter ingen søvn tværs over atlanten. Hotel isabel på Calle Isabel la Catolica – centrum. En søvngig receptionist anviste mig mit værelse – nr 109, højt til loftet og en lille balkon ud til Republica el Salvador. Om lidt går jeg op ad gaden til den centrale plads, El Zocalo, og det store tempel. Kaffe på vejen.

Gaden udenfor vinduet er pulserende allerede. Cykler, biler, taxæer og mennesker til fods på vej ud i denne myretue af en metropolis. Flimrende. Jeg er stadig lidt ængstelig i kroppen – spændt på mit møde med en fremmed verden og fuld af uro efter en heftig afrejse. Et kærlighedsliv i opbrud, bekymringer, min mor alt for syg.

En stor pansret politibus kører forbi med fuld udrykning. De bevæbnede mænd i rustninger og elefanthuer under de sorte hjelme derinde. Nu endnu en udrykning – denne gang en ambulance i samme retning; nordpå mod zocaloen.

30.08.2013, Mexico City

Jeg stod af bussen ved metro endestationen Indios Verdes. Et myldrende virvar af gadesælgere og lasede eksistenser - men også en fest af musik og mad og alverdens

tuskhandel. To drenge, som havde sunget og spillet i bussen hele vejen fra ruinerne ved Teotihuacan, hvor jeg havde tilbragt formiddagen, stod også af her. Den ene med en laset guitar ude af stemning og den anden med dybe, melankolske øjne og en smuk, trist stemme... De løb over den dunkende motorvej og prægede en ny bus. Hvor mange munde møtter de med de par mønter, de samler ind i løbet af en dag?

Fra Indios Muertos tog jeg metroen til Tepito, et af de mest berygtede kvarterer i Mexico City. Her ligger et af hovedstadens vigtigste templer for La Santa Muerte; en slags sekt eller kult, som indenfor de sidste 10-15 år er vokset eksplosivt. La Santa Muerte er døden personificeret, og hun optræder som et skelet iklædt kjole, paryk og hat og for det meste med en le i hånden. Hendes helligdag er 31. oktober, hvor hun bæres i procession rundt i

kvarteret, men hun bliver ivrigt tilbedt og rådspurgt hele året igennem - især af kriminelle, men også af politifolk, musikere, ludere og gadesælgere; hun er helgen for alle som lever et liv udsat for fare og i det hele taget for dem, hvis virke udøves om natten. Også alkoholikere og narkomaner tager hun sig af og narkokartellernes bøddler slår ihjel i hendes

navn. Man siger, at de mere eller mindre hemmelige templer for la Santa Muerte fungerer som en slags loger for korrupte politifolk, politikere, forretningsfolk og narkogangstere. Ritualerne omkring knokkelkvinden er en blanding af almindelig overtro og gamle, pre-columbianske ritualer og katoliscisme, men officielt er kulten ildeset af myndigheder og den katolske kirke, som endda har valgt at bandlyse alle der dyrker La Santa Muerte. Man skulle tro det ville gøre indtryk på de religiøse mexicanere, men åbenbart ikke i dette tilfælde - ihvertfald er templet her i Tepito i fuld vigør.

Efter en kort tur gennem kvarteret, hvor jeg følte mig MEGET gringo (her en kommentar opsnappet i forbifarten: "hva så? Skal vi rulle ham den hvide fyr og skære ham i stykker bagefter?" "Nej, det er sgu for varmt idag - og ivrigt ser han flad ud". "Okay - vi tager en

taco og en bajer til...") - fandt jeg templet. Umiddelbart ligner det alle de andre små templer, som ligger på hvert et gadehjørne og i hver anden baggård i kvarteret. Glasmontrer med helgen figurer og alverdens skrammel - dukker, pengesedler, krimskrams, legetøj og masser af blomster, kulørte lamper og brændende stearinlys. Men går man tættere på La Santa Muerte ser man hurtigt, at denne figur er langt mere grotesk end de andre... Et skelet i hvid kjole, omgivet af kranier og billeder af skeletter og dødssymboler. I den ene knokkelhånd holder hun et bundt pengesedler og i den anden en le. Foran alteret er der efterladt penge, øl, cigaretter og i et askebæger ligger en joint og ryger. Der er chokolade, slik og en flaske tequilla. Rundt om alteret er der et hav af blomster og brændende kærter, som man kan købe i kiosken ved siden af.

Da jeg kom stod en ung mor ved alteret med sine to små døtre. De to piger kyssede glasruden, som beskytter figuren, og da de havde gjort korsets tegn og mumlet deres bønner og taksigelser efterlod de en slikkepind og en lille dukke. De næste der skulle til var et par, som tydeligvis ikke var Guds bedste børn. Han var en hærget ex-junkie med et kraftigt overskæg og stærke, sene overarme fulde af tatoveringer. Hans rockertøs havde tatoveringer op ad halsen og på begge arme og så endnu mere barsk ud end han. De gik begge på knæ for La Santa Muerte, hvorefter de købte et vokslys, som de gned hinanden i ansigtet og på armene med, før de tilsidst tændte det med stor højtidelighed og stillede det på alteret foran figuren. De gik bort arm i arm - manden med en tåre i øjenkrogen. En helt ung pige faldt på knæ, smed en bunke mønter og mumlede sine bønner før hun skyndte sig videre... Endelig blev det min tur og også

jeg gik på knæ for La Señora. En ældre dame med sit barnebarn i hånden så mig kritisk an, så jeg prøvede at virke oprigtig. Da jeg rejste mig, gjorde korsets tegn og efterlod en tændt cigaret i askebægeret på alteret nikkede hun anerkendende. Jeg gik lettet derfra.

Nu forekom kvarteret mig alt andet end fjendtligt - som om mit møde med La Santa Muerte havde rensset mig for fremmedhed og angst... Nu smilede folk til mig og ved et plasticbord foran en lille kiosk, hvor jeg fik en en kold øl, blev jeg ivrigt udspurgt af de lokale... "hvor kommer du fra? Hvad laver du her? Du skal passe meget på - folk her er meget farlige..." Jeg var lige ved at udfordre et par unge fyre der stod og hang til et spil bordfodbold på det hærgede, hjemmebyggede bord i baglokalet, men da jeg så ind i den ene fyrs sejlende øjne, kom jeg på bedre tanker. Det var sultne, uforudsigelige,

kemisk skæve øjne - sorte som den obsidian, aztekerne anvendte til at lave knivene, de slagtede deres menneskeofre med for at tilfredsstille de altid tørstige guder.

Jeg tog metroen et par stop fra Tepito til Plaza Garibaldi, hvor jeg afsluttede en fantastisk dag med musik spillet af de omvandrede Jarochos og Mariachis, som befolker pladsen. På baren Tenampa fik jeg et par kolde øl og en "Mezcal al alacran" - genial mezcal med en flot skorpion på bunden af flasken. Opløftet af musik og mezcal forlod jeg pladsen netop som den blide efterårsregn begyndte at falde i tusmørket.

Den store, centrale plads, El Zocalo, er stadig besat af demonstrerende skolelærere fra hele landet, som kæmper for at forhindre regeringens i at privatisere uddannelsessystemet. Man fornemmer at det er en tabt kamp på

forhånd, men også at disse mennesker er vant til at kæmpe, og at de er stærke i deres modstand. Især de mørke, seje kvinder sydfra - fra Chiapas og Oaxaca. Jeg købte en grillt majs af en af de demonstrerende og støttede således ydmygt kampen og slentrede videre ned af Calle Allende og derefter ad Isabel la Católica mod mit hotel. Endnu en rejse - fra det muntre, skramlede og beskidte kvarter omkring Garibaldi og ned ad Allendes tiltagende mondænitet.

1. sept.2013, Taxco, provinsen Guerrero

... senere på aftenen gik jeg ned på pladsen og købte et par tamales i en interimistisk bod betjent af en lille bondekone med baby på ryggen og derefter gik jeg i hotellets bar og drak øl. Lokale og tilrejsende morede sig stort - der blev danset og sunget i det lille, tilrøgede lokale og der blev drukket tæt. Alene og

fremmed i det animerede selskab sænkede melankolien sig over mig. Lige så sikkert som rejsefeberen og rastløsheden altid lurer når jeg er hjemme og er bundet til arbejde, familie og livet i DK, lige så sikkert er det, at melankolien på et tidspunkt slår ned i mig, når jeg er afsted. Det er ikke savn, ensomhed eller utryghed - det er snarere en akut og formålsløs indsigt i de aller mørkeste grundvilkår: «Hvad laver jeg her?» «Hvad leder jeg efter?» «Hvem er jeg overhovedet?» Jeg føler mig reduceret til en tom, overfladisk skygge - i bedste fald en naiv fremmed, i værste en parasit... Fra dette udgangspunkt vokser melankolien indtil jeg nærmer mig et stadie af eksistentiel krise, hvor jeg føler mig totalt afskåret fra alt og alle - en løsevet partikel i et hvirvlende intet uden form, størrelse, retning eller mål. Næste stadie på denne rutschebanetur er den egentlige angst - svimmelhed, svedeture, panik... jeg husker 25 år tilbage til et hotelværelse i Cairo

med en hvirvlende ventilator og kriblende af kakerlakker; mørke gader i Arequipa på en lignende tur til Peru og et svimlende blik ind i en slagtehal der svømmer i blod og er fuld af dæmoner... Jeg frygter den tilstand og frygten forstærker følelsen af isolation... Jeg betaler og rejser mig - går op på taget og suger bjergluften dybt ned i lungerne.

Nu sidder jeg på hotellets terrasse dagen efter - den friske natteluft afløst af bagende eftermiddagssol fra en skypletet, blå himmel. Jeg prøver at samle tankerne efter formiddagens tur til El Pozo Melendez - la boca del diablo.

En stor del af årsagen til min rejse til Mexico skal findes i min fascination af bogen "El Hombre sin Cabeza" skrevet af forfatter og journalist Sergio González Rodríguez. I bogen undersøger han halshugningen som fænomen - dels udfra historiske og globalt kulturelle perspektiver, men først og fremmest som konkret begivenhed i dagens Mexico, hvor denne henrettelsesmetode er blevet narokogangsternes foretrukne. Han afslutter denne både journalistisk oplysende og dybt personlige bog med en beskrivelse af El Pozo Melendez, og jeg vidste med sikkerhed, at jeg måtte opleve det sted.

I morgenmylderet ved byens marked fandt jeg en colectivo (de små minibusser, der fungerer som fælles taxier - et kollektivt transportsystem fælles for hele mellem- og sydamerika, og vel sagtens for det meste af den fattigere del af verden) mod landsbyen Campuzano i bjergene syd for byen. Det gamle folkevognsrugbrød fyldtes hurtigt op med kvinder og børn og dagens indkøb fra markedet. Den lille to årige Sebastián på sædet bag mig hænger nysgerrigt ind over mine skuldre, teenage pigen sidder klinet op ad mig, dødeligt genert, og den gamle abuela (bedstemor) på den anden side pludrer løs på sit bondespansk, som jeg har svært ved at forstå. Jeg smiler og nikker. Turen ned ad bjerget i hårnåle sving under svulmende, grønne trækroner omgivet af blomster og sommerfugle... især de kæmpe store hvide sommerfugle er fascinerende - lige så store som to åbne håndflader og klodset flagrende,

som et foldet ark silkepapir fanget i vinden.

Efter en halv times kørsel var vi kun chaufføren og mig tilbage - de andre sat af undervejs i takt med at vi nåede frem til deres forhutlede bjergbyer. Ved den gamle bro udenfor Campuzano når vi den lille grusvej, der fører ned til stedet, hvor El pozo Melendez ligger. I den lille dal rundt om ligger enkelte huse

og skure, men ikke et menneske er at se - en hunds jamrende gøen i det fjerne og floden i nærheden der bruser. Ellers stilhed.

Allerede ved busstationen havde chaufføren skulet skeptisk, da jeg fortalte ham hvor jeg ville hen. "Poza Melendez? Y porqué?" Hvorfor dog det? Han udtalte navnet halvt hviskende, som var det Mordor, jeg ville besøge... Modvilligt indvilligede han dog i at tage mig med og sætte mig af på landevejen i nærheden. Nu hvor vi endelig var nået frem, var han direkte i oprør og kiggede sig nervøst omkring. Jeg takkede for turen og gav ham de få pesos jeg skyldte ham, og gjorde mig klar til at gå ned ad stien.

"No, no", gå ikke derned, sagde han. "Muy peligroso, señor".

- Men jeg skal se det her sted. Det er derfor jeg er kommet.

- Du kan se det her fra...

- Nej - jeg skal derned.

Han sukkede og nikkede træt, hvorefter han sagde, at han i det mindste ville køre mig derned så - at stige ud af bilen her var udelukket, ja, han forbød mig det simpelthen. Okay, så.

For enden af grusvejen stoppede han og pegede over mod den halvt overgroede mur 10-15 meter væk midt i den lille dal. Han holdt motoren kørende og fik mig til at garantere, at vi kun blev her et øjeblik - ellers kører jeg uden dig, sagde han, og her har man ikke lyst til at blive efterladt "solito" - alene.

Hele vejen rundt om mig rejser klipperne sig, klædt i den tykke, subtropiske skov, og her er klamt og fugtigt - lidt derfra den brusende flod der skærer sig gennem bjergene ned mod dalen ved Iguala længere mod syd.

Denne sydlige del af Sierra Madre er vulkansk område, og der er mange grotter og huler i disse bjerge. El Pozo Melendez er muligvis en del af et større underjordisk system - i hvert fald er dette hul så dybt, at man ikke har en præcis måling, men vi taler om mindst 400 meters frit fald direkte ned i jordens indre. Hullet er ikke mere end 20-30 meter i

diameter, og det er omgivet af en knapt to meter høj mur, som man byggede for få år siden og beklædt med pigtråd og skarpe pigge. Dengang (og til dels stadigvæk) var området stærkt påvirket af Narkokartellernes indbyrdes konflikter og deres konstante kamp mod myndighederne. Provinsen Guerrero, som strækker sig vest og syd for Mexico City mod stillehavet og Acapulco er bjergrig og frodig, og velegnet til dyrkning af pot og valmuer og præget af smugling og af de mange laboratorier, hvor der brygges methamfetamin og kokain. Provinsen har i flere omgange været under hel eller delvis kontrol af forskellige narkokarteller.

Hullet var allerede før den eksplosive ekskalering i narkokrigen midt i 2000 tallet kendt som et sted, hvor man let kunne slippe af med et lig. Det vides med sikkerhed at en hel deling franske soldater ligger dernede - myrdet i et

baghold under uafhængighedskrigen i 1700 tallet, og det skulle være sikkert og vist, at en større gruppe af Pancho Villas oprørere blev smidt derned af regeringstropperne under revolutionen - med heste, sombreros og det hele. Hvor mange ofre for narkokartellernes terrorregime hullet gemmer på er der ingen der ved - men åbenbart nok til at rædslen er levende og mærkbar blandt de lokale - og for mig, nu og her, i den skyggefulde lysning. Jeg tænker på den artikel, jeg læste i avisen i forgårs på en smart café i kvarteret Condesa i Mexico City. For et par måneder siden blev 12 unge mennesker anholdt på en bar og taget med af bevæbnet politi, som nægtede at identificere sig. Myndighederne påstod længe ikke at vide noget om sagen, indtil man udenfor byen fandt 13 lemlæstede og halvt opløste lig, som politiet påstod var de samme (plus en!). Der foreligger ingen beviser; ingen slægtninge har fået lov at

identificere ligene og hele sagen er dækket af et slør af mistænkelige omskrivninger og halve sandheder.

På bloggen FRONTERAD har netop Sergio González Rodríguez skrevet om denne sag, og hans forklaring er, at myndighederne gør alt hvad de kan for at skjule at narkokrigen raser lige så ufortrødent som for få år siden - og ikke mindst i Mexico City, som ellers påstås at være stort set rensat for organiseret kriminalitet. Han kæder i sin artikel to andre sager sammen med sagen om de forsvundne teenagere (som iøvrigt kom fra Tepito og var dybt involveret i bandekriminalitet). Problemet er, siger Rodríguez, at myndigheder og politi er så dybt involveret i konflikterne mellem kartellerne - både økonomisk og politisk - at man ikke kan stole på et ord af hvad der bliver sagt. I takt med at pengene bliver større og våbnene flere bevæger krigen sig støt

og sikkert højere og højere op i systemet, og dermed bliver billedet mere og mere uklart...

Chaufføren river mig ud af mine dystre tanker - han læner sig ud af vinduet og råber nervøst ad mig idet han gasser op.

"Vamos, señor!" Vi skal afsted, det er for farligt! Jeg lader fingeren løbe langs den hvidkalkede mur - en kuldegysning farer igennem mig, en prikken i nakken. Jeg samler en sten op og kaster den over muren og lytter... hvis den nogensinde rammer bunden, er det så langt nede, at det er udenfor hørevidde...

Tilbage i bilen tager jeg en cigaret og byder ham en. Øjeblik, siger han, og kører op ad grusvejen så grus og småsten hvirvler op. Han holder ind på en lille rasteplads oppe på hovedvejen og tager nu taknemmeligt imod cigaretten, som han tænder og suger dybt af med lukkede øjne. Idet han puster ud

starter en veritabel talestrøm - en reaktion på nervøsitet og ængstelse, vil jeg tro.

Det her sted er et ondt sted, siger han mørkt. Dårliche folk bor her omkring, man kan ikke gå rundt alene her. Det er alt for farligt.

- Her virker ellers meget fredeligt, og de har jo spærret hullet af med en mur.

- Ja, ja, siger han, og politiet er dernede. Så du dem? De gemmer sig i skoven. De holder øje - også om dagen.

- Nå, men så er det vel sikkert nok.

- "No joven, es peor". Nej, unge mand, det er værre. Her er politiet ikke altid de gode. De er værre. Her er alle "malos", der er ikke noget godt her i Campuzano. Der kommer folk fra Cuernavaca, fra Mexico City, ja, helt oppe fra Michoacan og Sineloa. Her er der ingen der taler, alle er "quietos" - tavse - og fattige. "Muy pobres..."

Pludselig går han i stå. Jeg ser en mand komme op ad stien fra skoven, han går vinkende op mod os. Manden ligner en typisk bonde fra omegnen - stort, sort overskæg, en solsveden kasket og ærmeløs t-shirt, men da han kommer nærmere og siden stiger ind i bussen, lægger jeg mærke til hans mørke blik og tatoveringerne på armene, som tyder på, at han nok også ved et par ting om El Pozo Melendez, som kunne være interessante at høre om. Men jeg spørger ikke - der er grænser for selv min nysgerrighed! Bilen starter og radioen bliver tændt - ingen siger noget.

Chaufføren bløder mere og mere op i takt med at bussen fyldes med bjergbønder på vej ind til Taxco, men han bliver først rigtig glad da den skumle fyr stiger af bussen ved en landevejsbar et par kilometer før vi når frem. Han betaler ikke - nikker bare og mumler "buenas..." - go'aften - og går ind på baren.

Da vi kører videre ser Chaufføren kort på mig og løfter øjenbrynene;

- der kan du se, "muy mala gente" - onde mennesker.

Den tunge luft i skyggen af de skovklædte klipper og den ildevarslende stilhed ved puente Campuzano er nu tilstede i mig som et billede på noget; ondska-ben, mørket, grusomheden - jeg ved det ikke, men i hvert fald noget der er alt for stærkt til at blive holdt i skak af mure og pigtråd - desværre.

Afsluttes i næste nummer

Sekretariatet holder sommerlukket i perioden 7. juli - 6. august og
ønsker alle en rigtig skøn sommer med mange gode oplevelser!

